Gemeente Bergen op Zoom

RVB22-0079

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028
Nummer voorstel	:	RVB22-0079
Datum voorstel	:	7 februari 2023
Portefeuillehouder(s)	:	Dhr. J.G.P. van Aken
Contactpersoon	:	J.J. van Schaik
Afdeling	:	SVUSD
Contactpersoon Email	:	J.J.vanschaik@bergenopzoom.nl
Contactpersoon Telefoon	:	0164-277874
Programmanummer en -naam	:	2. Samen leven, samen doen

Voorstel:

1. De regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028 vast te stellen;
2. De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 uit te voeren samen met de andere betrokken gemeenten en externe partijen;
3. De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan te bieden, begeleid door de bijgevoegde brief.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

De regiovisie is het resultaat van een intensief lopend traject waarin diverse bijeenkomsten en workshops zijn georganiseerd met vertegenwoordigers van gemeenten, zorg- en welzijnsaanbieders, woningcorporaties, het Zorg- en Veiligheidshuis, gemeenteraden en cliëntraden uit de regio. In gezamenlijkheid is het convenant ‘Duurzame huisvesting en begeleiding van kwetsbare doelgroepen’ opgesteld‘. In dit convenant hebben alle betrokken partijen de leidende principes voor samenwerking vastgelegd, zodat de gezamenlijk ambitie is

gewaarborgd. De leidende principes binnen het convenant zijn uitgewerkt in een zestal werkpakketten. De uitwerking van deze werkpakketten, samen met alle input vanuit de in 2020 en 2021 gestarte projecten 'Juiste ondersteuning op de juiste plek' en 'huisvesting en voorkomen van dakloosheid' zijn gebruikt voor het opstellen van deze regiovisie. De advies- en Wmo-raden van de regiogemeenten zijn op de hoogte gebracht van de regiovisie Beschermd Wonen en maatschappelijke Opvang en zijn in de gelegenheid gesteld om advies te geven met betrekking tot de implementatie. De betrokken partijen worden actief geïnformeerd.
De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan te bieden, begeleid door de bijgevoegde brief.

Samenvatting:

Inleiding:
In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is vastgelegd dat gemeenten moeten samenwerken op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In de regio werken we op deze dossiers met zes gemeenten samen: Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge. Binnen onze regio hebben we in 2020 het regionaal Uitvoeringsplan Beschermd Wonen (BW)/ Maatschappelijke Opvang (MO) opgesteld. In dit uitvoeringsplan is een start gemaakt met de transformatie van BW en MO. Deze transformatie is gebaseerd op de uitgangspunten in de rapportage van de commissie Dannenberg "Van beschermd wonen naar een beschermd thuis". Het uitvoeringsplan sorteerde voor op de doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (MinVWS) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben gemeenten gevraagd om een regiovisie voor Beschermd Wonen Maatschappelijke Opvang op te stellen.

De doordecentralisatie houdt onder andere in dat alle gemeenten, op basis van een 10-jarig ingroeipad, zelf de middelen ontvangen voor de uitvoering van beschermd wonen. De gemeente Bergen op Zoom vormt hierbij niet langer de centrumgemeente. Binnen onze regio hebben we nieuwe (financiële) samenwerkingsafspraken gemaakt rondom de regionale taken van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie. We hebben in deze nieuwe afspraken onder andere afgesproken dat gemeenten zelf de lokale toegang organiseren voor BW en dat we handelen op basis van financiële solidariteit. Met de regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028, die onderdeel uitmaakt van deze regionale samenwerking, geven we verder invulling aan onze regionale doelen en ambities voor de komende jaren in het ondersteunen van kwetsbare inwoners.

Tevens sluit deze regiovisie aan bij de punten benoemd in de motie: 'Meer aandacht voor dak- en thuislozenproblematiek', RMO22-0041. Het eindelijke effect van het regiovisie is het toekomstbestendig organiseren van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor kwetsbare inwoners binnen de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge.

De regiovisie sluit aan op het reeds ingezette beleid
De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de transformatie en "normalisering" van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Beschermd wonen is steeds meer kleinschalig, in de wijken georganiseerd en gericht op uitstroom, waardoor beschermd wonen beter aansluit bij de behoefte van de doelgroep en het voorliggende veld binnen de eigen gemeenten. Zowel binnen het beschermd wonen als de maatschappelijk opvang is de ondersteuning gericht op herstel, zelfredzaamheid en participatie.
De regiovisie beschermd wonen en opvang bouwt hierop voort.

De regiovisie vormt de basis voor het (meerjarige) uitvoeringsprogramma beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
De regiovisie is de kapstok van waaruit de gemeenten samenwerken. In het regionale uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke activiteiten er de komende jaren op regionaal niveau worden ondernomen om de ambities uit de regiovisie verder vorm te geven. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld in samenwerking met verschillende partners in het sociaal domein.

Regiovisie is tot stand gekomen met de betrokkenheid van stakeholders
De regiovisie is het resultaat van een intensief lopend traject waarin diverse bijeenkomsten en workshops zijn georganiseerd met vertegenwoordigers van gemeenten, zorg- en welzijnsaanbieders, woningcorporaties, het Zorg- en Veiligheidshuis, gemeenteraden en cliëntraden uit de regio.

Met de regiovisie voldoen we aan de Norm van Opdrachtgeverschap van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
De regionale samenwerking is één van de niet-vrijblijvende afspraken die zijn opgenomen in de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Daarin is tevens opgenomen dat in de samenspraak met de belanghebbenden, de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, die door de afzonderlijke gemeenteraden dient te worden vastgesteld.

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1	Regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028	
2	Brief aan Ministerie van VWS	

Gemeente Bergen op Zoom

RVB22-0079

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	:	30 maart 2023
Nummer	:	RVB22-0079
Onderwerp	:	Regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028 vast te stellen;
2. De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 uit te voeren samen met de andere betrokken gemeenten en externe partijen;
3. De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan te bieden, begeleid door de bijgevoegde brief

Inleiding

In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is vastgelegd dat gemeenten moeten samenwerken op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In de regio werken we op deze dossiers met zes gemeenten samen: Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge. Binnen onze regio hebben we in 2020 het regionaal Uitvoeringsplan Beschermd Wonen (BW)/ Maatschappelijke Opvang (MO) opgesteld. In dit uitvoeringsplan is een start gemaakt met de transformatie van BW en MO. Deze transformatie is gebaseerd op de uitgangspunten in de rapportage van de commissie Dannenberg “Van beschermd wonen naar een beschermd thuis”. Het uitvoeringsplan sorteerde voor op de doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (MinVWS) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben gemeenten gevraagd om een regiovisie voor Beschermd Wonen Maatschappelijke Opvang op te stellen.

De doordecentralisatie houdt onder andere in dat alle gemeenten, op basis van een 10-jarig ingroeipad, zelf de middelen ontvangen voor de uitvoering van beschermd wonen. De gemeente Bergen op Zoom vormt hierbij niet langer de centrumgemeente. Binnen onze regio hebben we nieuwe (financiële) samenwerkingsafspraken gemaakt rondom de regionale taken van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie. We hebben in deze nieuwe afspraken onder andere afgesproken dat gemeenten zelf de lokale toegang organiseren voor BW en dat we handelen op basis van financiële solidariteit. Met de regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028, die onderdeel uitmaakt van deze regionale samenwerking, geven we verder invulling aan onze regionale doelen en ambities voor de komende jaren in het ondersteunen van kwetsbare inwoners.

De regiovisie sluit aan op het reeds ingezette beleid

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de transformatie en “normalisering” van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Beschermd wonen is steeds meer kleinschalig, in de wijken georganiseerd en gericht

op uitstroom, waardoor beschermd wonen beter aansluit bij de behoefte van de doelgroep en het voorliggende veld binnen de eigen gemeenten. Zowel binnen het beschermd wonen als de maatschappelijk opvang is de ondersteuning gericht op herstel, zelfredzaamheid en participatie.
De regiovisie beschermd wonen en opvang bouwt hierop voort. Binnen onze regio zetten we in op de volgende ambities en ontwikkellijnen:

- Normaliseren van wonen en zorg daar waar mogelijk.
  Het gaat hier om het herstel van het gewone leven, waar problemen onderdeel van uitmaken. Dit betekent dat wonen ook voor kwetsbare inwoners zo veel mogelijk ingevuld wordt zoals dat voor iedereen geldt. Zoals bijvoorbeeld zelf kosten dragen voor huur, gedrag vertonen dat past bij een goede huurder, zinvolle dagbesteding hebben en een goede buur zijn.
- De inwoner zo snel mogelijk naar de juiste plek begeleiden met zo min mogelijk verhuisbewegingen. Dit betekent dat inwoners waar mogelijk direct worden geplaatst op een plek waar ze kunnen blijven wonen na afloop van een beschermd wonen- of maatschappelijke opvangtraject (instroomwoningen).
- Decentralisatie van voorzieningen en woonplekken. Spreiding van (beschermde) woonplekken over de regio zodat inwoners kunnen wonen waar zij vandaan komen, hun netwerk hebben of het beste tot hun recht komen.
- Ruimte voor de professional. Het ondersteunen van kwetsbare inwoners bij het oplossen van de eigen problemen vraagt om maatwerk, om flexibiliteit in plaats van uniformiteit: ‘Van iedere het gelijk naar ieder het
  zijne geven’. Dit vraagt om vertrouwen, regelvermindering, ontschotten van de financieringsstromen en regelruimte voor de professionals.
- Lokaal wat lokaal kan, regionaal wanneer het meerwaarde heeft. Het wonen, voorzieningen en de ondersteuning wordt zo lokaal mogelijk dichtbij de inwoner georganiseerd. Voor de ondersteuning die zodanig schaars en specialistisch is dat lokaal aanbod onmogelijk of inefficiënt is, is er een regionaal aanbod.
- Steun van de wijk. Een groot deel van de inwoners die (psychische) zorg krijgt, staat niet erg stevig in de
  schoenen en kan wat extra support en begrip goed gebruiken. Hun leven is fijner en zinvoller (en hun kans op herstel groter) als zij in de samenleving niet langs de zijlijn staan, maar erbij horen. Samen met wijkteams, zorgaanbieders, woningcorporaties, welzijnspartners, buurtbewoners en wijkagenten concretiseren we hoe inwoners prettig samen kunnen leven in de buurt.
- Ervaringsdeskundigheid en informele zorg. De inzet van ervaringsdeskundigen en het eigen netwerk van de cliënt gaat een steeds grotere rol spelen bij het versterken van het zelfmanagement. Het verkennen van deze mogelijkheden is een vast onderdeel van het herstelplan dat met de cliënt wordt opgesteld.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

De regiovisie dient als kader om te komen tot het toekomstbestendig organiseren van Beschermd Wonen en

Maatschappelijke Opvang voor kwetsbare inwoners binnen de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge.

Uitwerking voorstel

De regiovisie vormt de basis voor het (meerjarige) uitvoeringsprogramma beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
De regiovisie is de kapstok van waaruit de gemeenten samenwerken. In het regionale uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke activiteiten er de komende jaren op regionaal niveau worden ondernomen om de ambities uit de regiovisie verder vorm te geven. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld in samenwerking met verschillende partners in het sociaal domein.

Regiovisie is tot stand gekomen met de betrokkenheid van stakeholders
De regiovisie is het resultaat van een intensief lopend traject waarin diverse bijeenkomsten en workshops zijn georganiseerd met vertegenwoordigers van gemeenten, zorg- en welzijnsaanbieders, woningcorporaties, het Zorg- en Veiligheidshuis, gemeenteraden en cliëntraden uit de regio. In gezamenlijkheid is het convenant 'Duurzame huisvesting en begeleiding van kwetsbare doelgroepen' opgesteld'. In dit convenant hebben alle betrokken partijen de leidende principes voor samenwerking vastgelegd, zodat de gezamenlijk ambitie is gewaarborgd. De leidende principes binnen het convenant zijn uitgewerkt in een zestal werkpakketten. De uitwerking van deze werkpakketten, samen met alle input vanuit de in 2020 en 2021 gestarte projecten 'Juiste ondersteuning op de juiste plek' en 'huisvesting en voorkomen van dakloosheid' zijn gebruikt voor het opstellen van deze regiovisie. De advies- en Wmo-raden van de regiogemeenten zijn op de hoogte gebracht van de regiovisie Beschermd Wonen en maatschappelijke Opvang en zijn in de gelegenheid gesteld om advies te geven met betrekking tot de implementatie.

Met de regiovisie voldoen we aan de Norm van Opdrachtgeverschap van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
De regionale samenwerking is één van de niet-vrijblijvende afspraken die zijn opgenomen in de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Daarin is tevens opgenomen dat in de samenspraak met de belanghebbenden, de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, die door de afzonderlijke gemeenteraden dient te worden vastgesteld.

Consequenties van het voorstel

De regiovisie dient als kader om te komen tot het toekomstbestendig organiseren van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor kwetsbare inwoners binnen de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge. Het college heeft met de regiovisie een kader waarbinnen zij het mandaat heeft om samen met alle betrokken partners een uitvoeringsprogramma op te stellen en uit te voeren. Met de regiovisie voldoen we aan de Norm van Opdrachtgeverschap van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De regionale samenwerking is één van de niet-vrijblijvende afspraken die zijn opgenomen in de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Daarin is tevens opgenomen dat in de

samenspraak met de belanghebbenden, de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, die door de afzonderlijke gemeenteraden dient te worden vastgesteld.
De NvO (Norm van Opdrachtgeverschap) is tevens het uitgangspunt voor het vastleggen van een nieuwe samenwerkingsvorm in de regio. Deze nieuwe samenwerkingsvorm wordt voorgelegd aan u als gemeenteraad in Q3 van 2023.

Duurzaamheid

De regiovisie en m.n. de verdere uitwerking hiervan is gericht op duurzame huisvesting van kwetsbare inwoners. De visie is kaderstellend, en is daarmee bepalend voor toekomstige besluitvorming en pilots/ projecten, die bijdrage tot duurzame huisvesting van kwetsbare inwoners.
Het eindelijke effect van het regiovisie is het toekomstbestendig organiseren van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor kwetsbare inwoners binnen de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge.

Risico paragraaf

Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten	x			
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak	x			
3. Imago gemeente	x			
4. Algemene en externe omgeving	x			
5. Veiligheid	x			
6. Financiën	x			
7. Juridisch	x			
8. Planning	x			
9. Kwaliteit uitvoering	x			
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners				x

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
1.	Te weinig capaciteit bij gemeenten en externe partners.	De uitvoerbaarheid van het uitvoeringsprogramma	Goed in beeld brengen van de ontwikkelpunten en beschikbare capaciteit en dan eventueel prioriteren.	Stuurgroep: gemeenten. Woningcorporaties, zorgaanbieders

Alternatieven

Het alternatief is om de regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 niet vast te laten stellen. Dit betekent dat wij als centrumgemeente niet voldoen aan het verzoek van het ministerie van VWS en de VNG voor het opstellen van een regiovisie.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

Dhr. mr. drs. ing. M. van Vliet

De burgemeester,

Dhr. dr. F.A. Petter

RVB22-0079

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 7 februari 2023, nr. RVB22-0079;

BESLUIT:

1. De regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028 vast te stellen;
2. De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 uit te voeren samen met de andere betrokken gemeenten en externe partijen;
3. De regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang 2023-2028 aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan te bieden, begeleid door de bijgevoegde brief

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 30 maart 2023

De griffier,	De voorzitter,
Mevr. drs. E.P.M. van der Meer	Dhr. dr. F.A. Petter